

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXII

Price 15c

Library of Congress Gr. E LITHUANIAN DAILY NEWS
Periodical Division
Washington, D. C. 20540 Chicago, Ill. — Ketvirtadienis — Thursday, October 13, 1977

Nr. 241

ARABAI - IZRAELIS PRIĖMĖ JAV PASIŪLYMUS

NUŠAUTAS Š. JEMENO PREZIDENTAS KAMADI IR JO BROLIS

Paskirta trijų kariuomenės vadų taryba kraštui valdyti, kol bus išrinktas naujas prezidentas

SANA, Šiaurės Jemenas. — Antradienio naktį buvo nušautas šiaurės Jemeno respublikos prezidentas Ibrahim Ham ir brolis, kariuomenės pulkininkas Abdul Hamadi.

Šiaurės Jemenas yra Pietinėje Raudonosios jūros pakraštyje. Šiaurėje Jemeną supa Saudi Arabijos žemė, Rytuose ją supa Pietų Jemenas, o Vakaru pakraštį sudaro Raudonoji jūra.

Patyrus apie prezidento nužudymą, tuojau buvo sudaryta trijų žmonių taryba kraštui valdyti. Tarybos pirmininku yra kariuomenės štabo viršininkas pulk. Ahman Gašni, krašto premjeras Algesi ir majoras Abdul Asim.

Krašte neatstatyta ramybė

Prieš 2 metų pulk Abdul Hamadi padarė perversmą ir įvedė šiaurės Jemeno respubliką. Prieš porą savaičių kariuomenės vadovybė paskelbė, kad išaiškintas monarchistų ruoštas perversmas ir kad samoksininkai suminti.

Tuo tarpu dar neišaiškinta, bet yra pagrindo manyti, kad prezidentą nužudė tie patys perversmininkai. Vašanos radijas paskelbė, kad kraštą ištiko "juoda diena", patarė visiems melstis už gyvybės netekusių ir už naują tarybą, kad galėtų išrinkti naują prezidentą. Policija labai atidžiai seka pasikėsintojus.

Filipinų musulmonų maistas virsta karu

MANILA, Filipinai. — Musulmonų (moslemų) maištininkai, atvilioję į savo kaimo turgavietę tariamai pasitarti dėl santikos, nušovė Filipinų armijos brigados generolą ir 32 jo palydovus kareivius.

Brig. gen. Teodulfo Bautista vos pasisveikinęs su musulmonų maištininkų vadu, buvo iš pasalų nušautas per nugarą, o kiti maištininkai sušaudė 23 kareivius ir 9 karininkus, lydėjusius Bautistą.

Prezidentas Ferdinand Marcos paskelbė moslemų vadą Usman Sali ir jo maištininkų gaują esant už įstatymų ribų ir pavėdė policijai ir armijos jėgoms sumedžioti, paskirdamas \$15,000 atlyginimo už Sali ir po \$3,000 už kiekvieną vyresnį po grupės nari.

Prancūzijoje kairieji kontroliuoja parlamentą, bet jeigu šiandien krašto gyventojai būtų atsiklausti, tai jie surinktų tikrai 25% balsų. Prancūzijos gyventojai vis labiau kratosi komunistų, nenori su jais jokios koalicijos.

Vėsus
Saulė teka 6:59, leidžiasi 6:40

TRUMPAI IS VISUR

Kodiak lokys Miami

MIAMI, Fla. — Pusedėsimtos pėdos didumo Kodiak lokys meška antradienį rytą pralutavo Miami, Fla., priemiesčio Everglades pakraščiais, kur išgąsdino vieną raitelį bandymas pulti jo arkli. Policija skubiai išvyko lokio gaudy.

Kodiak lokiai gyvena to vartuolėje prie Aliaskos, yra didžiausių meškų veislės ir užauga iki 10 pėdų aukščio kai atsistoja; sveria iki 1,500 svarų. Spėjama, kad yra pabėgęs iš kokio cirko ar Zoo.

Kur pasisuksi, ten vežys

CHARLESTON, W. V. (Vakarinė Virginija). — Prie Monsanto veikiančios cheminės įmonės pranešėjas pasakė, kad nuo chemikalo PAB, vartojamo sintetinai gumai gaminti 1950 metais darbininkai pradėjo apsigirti keista liga — pūslėse atsirado vokus nuo kurių, nenustatytas skausmas žmonių mirė.

Charleston Gazette pranešimu, oficialiomis žiniomis 6 darbininkai mirė pūslės vežiu, o pačių darbininkų tvirtinimu, nuo to chemikalo Nitro įmonėje mirė vežiu nemažiau kaip dvilika.

Prisiuvo nupiauta organą

ATLANTA, Ga. — Washington Post praneša, kad Emory ligoninėje per 7 valandas trukusią operaciją buvo vienam studentui prisiūtas lyties organas, kurį su savo draugo pagalba nuplovė vienas darbininkas iš keršto už melnikavimosi prie jo žmonos. Operaciją padarė daktarai, kurių ir jaunasis studentas vėl bus tvarkoje.

Iki šiol tik trys tokios operacijos yra pasisekusios.

Du čekoslovakai pabėgo

Sovietų lėktuvu Yak 40

FRANKFURT, Vokietija. — Antradienį čia atsikrdo čekoslovakijos lėktuvu du pabėgėliai, — vyras ir moteris, kurie persirengę čekijos aviatorių uniformomis ir apsiginklavę, skendami su 26 turistais į Karlove Vary (buv. Karsstad) privertė pilotą nulkinti į Vakarų Vokietiją.

Frankfurte abudu bėgliai areštuoti ir nebus grąžinami, bet bus teisiami už lėktuvo pagrobimą.

Raganų šokis Anglijoje

KIRBY. — Penkių raganų "ugnis šokis" vidurnaktį tiek sukretė žiūrovus, kad Kirby miesto magistratas visas penkias "raganas" nubaudė nors sąlyginiai.

"Šoki" mačiusieji liudijo, kad tų raganų ritualas buvo baisesnis už visus baisenybių filmus. Liudytojų pareiškimu, trys vyrai ir dvi moterys, juodais rūbais apsirengę ir zodiako ženklais pasizenkintę šoko aplink degantį kryžių, mėtydami į ugnį kaika, kas garsiai sprogdėjo.

Is Kalifornijos atvykusi Katryna Kuraitytė Polikaitienė ir Vyčiu choro pirmininkė Estelle Rogers. Polikaitienė buvo atvykusi į savo dadas Dan Kuraitytės laidotuves. Ji gyvena Fontanay, Cal., miestelyje. Šios kelionės progą ji pasukoje Vyčiu chorui \$200. Savo lėkui ji buvo įdėinavusi į pokštelį, kurį žmonės labai mėgo, nes da'navo populiarias dainas.

SENATAS APKLAUSINĖS NAUJUS ATOMO SUTARTIES RUOŠĖJUS

Ženevoje tebeina pasitarimai, bet penktadienį senatas jau nori patirti, apie ką tariamasi

WASHINGTON, D. C. — Pagrindiniai klausimai sekretoriaus Cyrus R. Vance ir sovietų užsienio ministerio buvo aptarti Washington, bet visą laiką eina pasitarimai Ženevoje. Administracijos pareigūnai reiskia viltes, kad jiems pavyks susitarti, bet senato specialiai sudaryta komisija nori patirti, kokios sovietų valdžia buvo padarytos nuolaidos ir ką nusileido sovietų valdžia. Dabar nustatyta, kad bus pasirašyta, visai nauja, sutartis. Pradžioje manyta, kad bus pratęsta kelioms metams veikiančioji ir pasibaigusi sutartis, bet dabar ruošiamas, visai naujas.

Prezidentas ir karo
vadai informuoti

Prezidentas Carter yra gerai informuotas apie naujai vedamus pasitarimus. Ne tik Gromyka, bet ir sekretorius Vance buvo priimti Baltuosiuose Rūmuose ir prezidento akivaizdoje buvo patvirtintos su rusais aptartos pakaitos.

Amerikos karo vadai yra informuoti apie sekretoriaus vedamus pasitarimus su rusais. Savo laiku sekretorius Vance pareiškė, kad senatas nepivalo tvirtinti naujai ruošiamos sutarties, tai esanti tikta vieno prezidento privilegija.

Be senato komitetas nori peržiūrėti kas šveicarijoje ruošiamas. Jiems atrodo, kad atomo ginklas skiriasi iš kitų ginklų, todėl jiems labai rūpi žinoti, kuria kryptimi daromos nuolaidos.

Vokietijos vyriausybė nutarė leisti teismui spresti, paklikti atbėgusius čekoslovakijos bėgėlius ar gražinti juos atgal, lėktuvą vokiečiai rengiasi atiduoti čekų valdžiai. Bėgimas buvo organizuotas dviejų vyrų ir vienos moters. Čekų valdžia nori juos atgauti ir pavyzdinčiai nubausti, kad ateityje lėktuvų niekas nevogtų.

Pietų Afrikos juodųjų vadai reikalauja išaiškinti, kodėl kalėjime laikomas juodis Biko taip staigiai miręs.

Sovietų valdžia leido disidentui Valtintin Ruršinui išvykti į Ameriką. Jis tikisi dėstyti vietos universitete.

Pirmadienį Sacharoje įvyko susirėmimas tarp Maroko ir Alžirijos karo jėgų.

Atsistatydino Chicago policijos vadą

CHICAGA, Ill. — Ilgametis Chicago policijos vadą James M. Rochford iškėlė miesto merui atsistatydinimo pareiškimą. Jis sako, kad rengiasi pereiti į biznį, kur yra mažiau rūpesčių ir didesnė alga. Miesto meras pareiškė, kad jis jau paskyrė Michael Spilloto laikinai eiti policijos vado pareigas, kol klausimas bus išspręstas ir parinktas nuolatinis vadas. Neatrodė, kad Chicago policijoje bus didesnių pakaitų, nors kalbų yra visose Chicagoje.

Pietų Libane abi pusės pasisąžadėjo nepradėti karo veiksmų, bet trečiadienį kovos ėjo visame pasienyje. Palestiniečiai nebijo, kad Izraelio karo jėgos vėl įsiveržtų. Jie žino, kad žydai prideda į Pietų Libaną kojos nekelti. Jie užmiršta, kad ir jie buvo pasisąžadę nevertoti ginklų.

Manitoboj valstijos valdyba parlamento rinkimus laimėjo socialistai. Jie gavo žymiai daugiau balsų negu konservatoriai ir premjero Trudeau vadovaujami liberalai pralaimėjo.

Argentinos vyriausybė nutarė išleisti iš kalėjimų 135 politinius kalinius. Pranešimas sako, kad kalėjimuose neliks jokių politinių kalinių. Argentiniečiai pasigenda suimtuųjų. Palestiū sa rašuose jų neranda, Reikala svarstė kabinetą. Prezidentui patarus, nutarta imtis šios priemonės.

Pietų Afrikos juodžiai rengiasi sukilti prieš dabartinę vyriausybę. Atrodo, kad jie jau prisigėbė įvairių ginklų.

GEN. DAJANAS ĮTIKINO IZRAELIO KABINETĄ VAŽIUOTI Į ŽENEVĄ

Prezidentas Carteris įtikino Dajaną, o šis įtikino visą kabinetą, kad nereikia spirts

Jeruzalė (Izraelis). — Premjeras Menahem Begin, keturias valandas posėdžiavęs su gen. Dajanu, oficialiai paskelbė, kad Izraelio vyriausybė pilniausiai pritaria JAV planams Ženevos konferencijai ir bandys nuosirdžiai siekti taikos. Izraelio užsienio ministeris Dajanas, nepradėjęs pasitarimų su kabinetu, nariais laikraštiniams jau pareiškė, kad jam nebus sunku įtikinti premjerą ir kabineto narius apie reikalą bendradarbiauti su amerikiečiais.

Laikraštiniams jam priminė, kad jis, prieš išvykdamas į Ameriką, visai kitaip galvojo šiuo reikalu. Jis net ir sekretoriui Vance Izraelyje pasakė, kad su palestiniečiais Izraelis nesės prie vieno stalo, kad Ženevos konferencijos nebūs, jeigu Arafato vadovaujami palestiniečiai dalyvaus Ženevos konferencijoje. Sekretorius buvo nepatenkintas tokiu dideliu Izraelio užsienio ministerio ir prezidento užsispyrimu. Washington šitas klausimas buvo plačiau aptartas ir prezidentas Carteris išdėstęs priežastis, kodėl Artimuose Rytuose reikalinga taika, labai lengvai įtikino gen. Dajaną, kad reikia važiuoti į Ženevą ir tartis dėl pačių pagrindinių taikos klausimų.

Gen. Dajanui teko aiškinti kabineto nariams net keturias valandas, kad įtikintų visus priimti Amerikos pasiūlymus Izraelio ir Artimųjų Rytų taikai, o gen. Dajanas, greitai pakeitęs savo nuomonę, paruošė projektą Ženevos konferencijai vesti ir klausimams svarstyti. Izraelio delegacija Ženevoje tarsis su arabais, sėdintais kitoje stalo pusėje, o kad tarp Egipto, Sirijos ir Jordanijos atstovų bus viešas kitas Arafato įgaliojimas, tai Izraelis nekreips į tai jokio dėmesio.

Prie kabineto durų laukiantiems laikraštiniams premjeras Begin pranešė, kad Izraelis vyks į Ženevą ir tarsis pagal sekretoriaus Vance pasiūlytą planą. Šį nutarimą Izraelio kabinetas priėmė vienbalsiai. Pats premjeras Begin keliais atvejais viešai pasisakė prieš tokia poziciją, panašiai kalbėjo jo kabineto nariai, o dabar jie jau pakeitė savo nuomonę. Begin specialiai parinko tokius ministerius, kurie laikėsi tos pačios pozicijos. Jie rinkimus laimėjo dėl to, kad kritikavo darbiečius už planuojamas nuolaidas arabams ir amerikiečiams.

Iš Washingtono ateinančios žinios sako, kad Valstybės Departamentas yra daug atsargesnis už arabų optimistus. Pranešimas įspėjo, kad Izraelis ir arabai priėmė tikrai amerikiečių pasiūlymus, bet tai dar nereikia, kad jie būtų jau patvirtinę tuos pasiūlymus. Kiekvienas klausimas dar turės būti aptartas ne tik Ženevoje, bet ir atskirai sudarytose komisijose su kiekvienu atskira arabų valstybe. Izraelis tikisi susitarti su Egiptu, Jordanija, bet bus sunkiau susitarti su Sirijos valžios atstovais ir dar sunkiau bus susitarti su palestiniečiais, kurie,

Amerikos balsas bus nepriklausomas

WASHINGTONAS. — Prezidentas Carter antradienį pasakė, kad jis planuoja USA (U. S. Informacijų Agentūra) sukombinuoti su Valstybės Departamentu biurą, kuris tvarko kultūromis apskaitimo reikalus, pavadinant Tarptautinės Komunikacijos Agentūra, kuri prižadėtų skelbti tik teisybę ir nedarytų propagandos. Jis taip pat prizadėjo USA-Voice of America (Amerikos Balsą) laikyti nepriklausomą ir bešališką. "Naujosios agentūros veikimas privalo būti stačiai tiesus, atviras, tikras, bešališkas, balan suotas ir neprezentatyvus. Tas veikimas nebus panaudojamas jokios grupės, jokios partijos, ir jokios administracijos pažiūrai pirmenybei", pareiškė Prezidentas savo pranešime Kongresui.

Trečiadienį Jugoslavijos krašto apsaugos ministeris Washingtono susitikio su krašto gynybos sekretorium J. Brown. Pasirodė, kad jugoslavai nori modernių Amerikos ginklų. Jie nori įsigyti naujų ir galingų Amerikos tankų, galinčių sustabdyti įsiveržėlių tankus.

Šiaurės Jemene pasklido gandas, kad dabartinė trijų karių vadovybė turinti žinių apie prezidento žudikus, bet iki šio meto nieko dar nepaskelbė. Užmuštas prezidentas vedė pasitarimus su Saudi Arabijos vyriausybe.

Izraelio užsienio ministeris Moise Dajanas keturias valandas įtikino Izraelio kabineto narius, kad tikėtų tuo kuo jie anksčiau netikėjo. Jis įtikino, kad Izraeliui reikia atsistoti prie vieno stalo su palestiniečiais ir tartis dėl taikos. Jie išstūmė iš valdžios darbiečius todėl, kad jie buvo linkę priimti Amerikos sąlygas.

greičiausiai, įsikurs Jordanijos žemėse.

Domo Adomaičio kalba dailininkams

Domo Adomaičio, Ciurlionio Galerijos, Inc. Pirmininko žodis asiduriant pirmąją Tautine Tema Dailės parodą 1977. X.7

Mieli mūsų dailininkai, Gerbiamosios ir Gerbiameji šios įvykio dalyviai.

Lakštingala negali nežuolėti, tikras dailininkas — leisti laiką nekūrus. Jm duotoji Dievo dovana paversti žmogų gyvenimo momentą ar vaizduotės viziją iš liekanais meno kuriniais yra taip pat Aukščiausiojo dovana visai tautai.

Istorija rodo, kad pasaulinės meno garsenybės kūrė savajai tautai ir per ją išėjo į platųjį pasaulį. Atrodo, tuo keliu turėtų eiti ir mūsų dailininkai. Tačiau, išvysij visada jiems gresia pavojus savo kūryboje nulti tuo tautos ir neatiduoti to, kas jai netūraliai priklauso. Tai būtų didelė žala, nes meno kūrinių ilgiam laikams iškalbiniausiai nusako tautos gyvenimą ir jai daromas skriaudas. Šio šimtmečio pradžioje Amerikos senatorius, airis Taylor, taip kalbėjo ieškodamas pagalbos savajai Airijai: „Jei būčiau skulptorius, iš marmuro iškalčiau herojų idealą. Tai būtų airis, aukojantis gyvenimą ir viltis savo tėvynei... Jei būčiau dailininkas, nutapyčiau paveikslus, vaizduojančius drąsių žmonių darbą, — padaryčiau, kad drobės kalbėtų apie jų ištikimybę laisvei ir apie valios jėgą, kurios joks tiranas nenugalės...“

Jei būčiau poetas, savo eilėraščiu jėgą pravirkdinau pasaulį; aš paliesčiau žmonijos širdį, nusakydamas tautos kančias, persėkiojimus ir nekaltų žmonių žudymus...“

Turbūt, tokios kūrybos laukia ir mūsų tauta iš laisvojo Lietuvos dailininko. Prieš akis turime trejetą a. a. dail. Puzino darbų. Man atrodo, negreit ra-

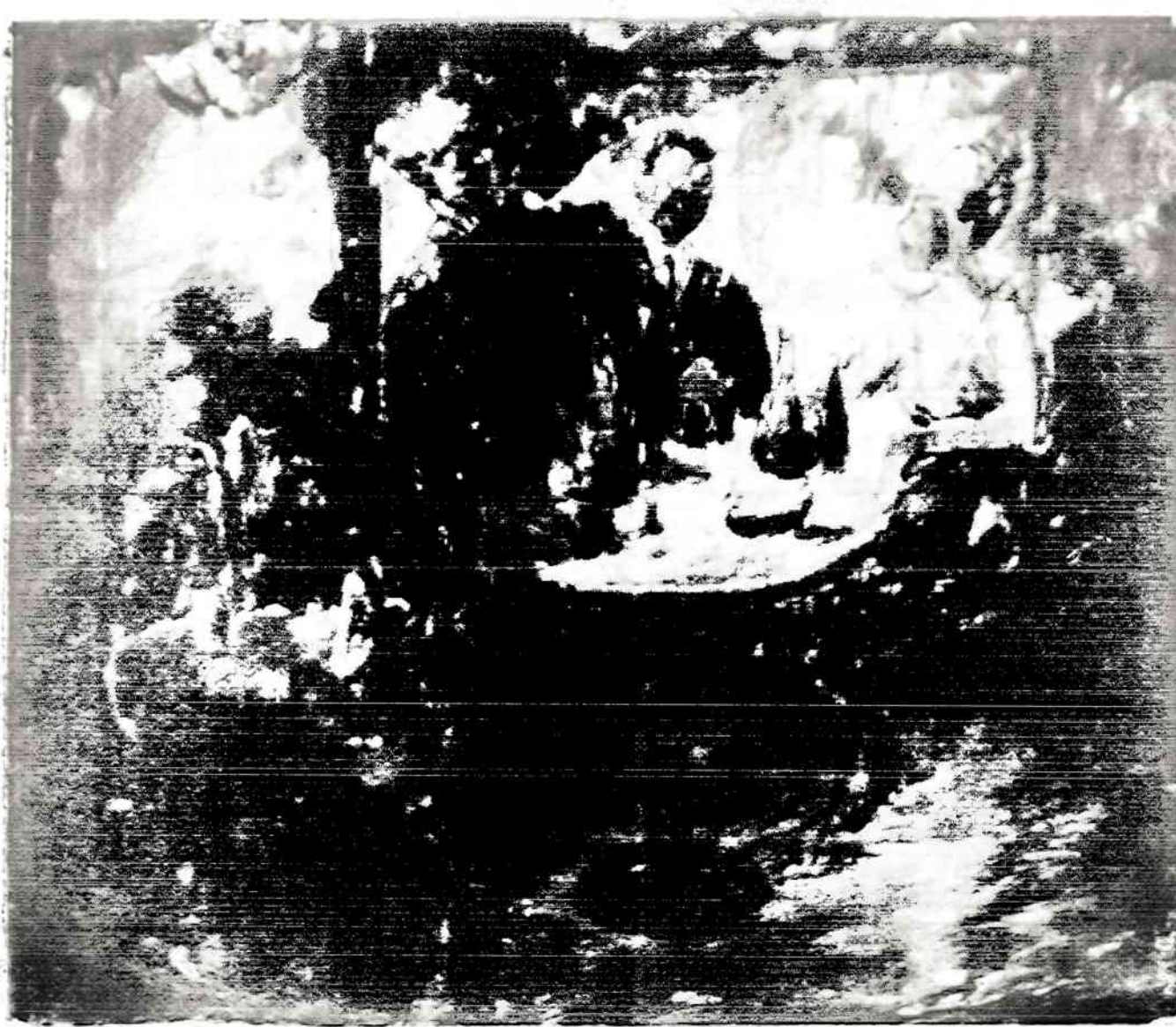
sis kitas dailininkas pasaulyje sugebės drobeje taip giliai pavaizduoti pabėgėlių motinos ir tremtinio išgyvenimus.

Ciurlionio Galerijos, Inc. Direktorių Taryba su šia paroda daro pirmąjį bandymą: skirdami \$1000 premijoms norime paskatinti dailininkus kurti tautinę temą. Tuo, anaiptol, nesiekia ma riboti kūrybos laisvės. Esame laimingi, kad Jury Komisija „tautinę temą“ suprato plačiausia prasme. Jei dailininkai ir visuomenė mus parems, šis bandymas nebus paskutinis.

Prieš pradėdami svarbiausią mūsų programos įvykį — premijų įteikimą, turime Tamstas atsiprašyti dėl nelauktos bėdos. Toronte gyvenęs skulptorius Da gys dar pavasarį atsiuntė skaidres šiai parodai skiriamų darbų. Iš jų Jury Komisija parinko net šešis. Nežiūrint asmeniškų pranešimų ir raginimų neveluoti su darbais, skulptorius Da gys tik prieš kelias dienas pranešė, kad dėl muitinės ir kitų sunkumų parodoje nedalyvaus. Tai aiški skriauda dailininkams, kurių darbai dėl vietos stokos nebuvo priimti ir žiūrovams, kurie nerus kataloge išvardintų skulp. Dagio darbų.

O dabar eisime prie premijų. Dail. Juozą Mieluolį prašau perskaityti Jury Komisijos aktą. Beje, dail. Šileikis, dalyvavęs Jury Komisijoje, yra susižeidęs tebėra ligoninėje, užtat, galerijos atstovu toje komisijoje teko būti man pačiam.

Sveikiname premijas laimėjusius dailininkus. Ačiū Jums ir visiems parodoje dalyvaujantiems dailininkams. Sirdingas ačiū visiems Jury Komisijos nariams, o ypač prof. Varnui, kur-

Juozas Pautienius

„Restorane“

ris jaunatvėję pradėjęs dirbti tautai ir prie šimtinių metų priartėjęs teberodo kitiems pavvyzdį.

Pirma Dailės paroda Tautine Tema

Praeitą penktadienį, spalio 7 d., nežiūrint lietaus, susirinko gražus būrys meno mėgėjų į tikrai lietuviškos dailės parodos atidarymą. Ciurlionio Galerijos, Inc. patalpose 4038 Archer Ave. Chicago. Galerijos pirmininkas inž. D. Adomaitis tarė trumpą žodį (talpinamą kitur). Jury Komisijos vardu premijų skyrimo aktą perskaitė dail. Juozas Mieluolis. Atrodė, paslaptis buvo išlaikyta: nes laimėtojai staigmenos buvo priblokti. Galerijos paskirtasias premijas laimėjo: pirmąją — \$500 Eleonora Marcilionienė

už keramikos kūrinį „Lietuviškos vestuvės“; antrąją — \$300 — Vera Svabienė už grafiką „Jūratė ir Kastytis Nr. 1“; trečiąją — \$200 — Magdalena Stankunienė už grafiką „Sodinimas“. Garbės premija teko jaunuoliui Martynui Gramontui už grafiką „Kūriniai“.

Parodoje išstatyta trylikos dailininkų darbų. Kūriniai parodai atrinko ir premijavo tokios sudėties iš dailininkų sudaryta Jury Komisija: prof. A. Varnas, M. Šileikis, Janis Strōds,

J. Mieluolis ir P. Kaupas. Paroda gražiai sutvarkyta. Premijas laimėję kūriniai papuošti tautinėmis juostelėmis. Išpūdis iš parodos yra labai geras. Išleistas geras parodos katalogas.

Parodos lankymo laikas: Midland Savings banko valandomis ir be to trečiadieniais, šeštadieniais, sekmadieniais 2-6 val. vakaro. Paroda uždaroja spalio mėn. 23 d.

Korespondentas

ADOLFAS TAVIČIUS

KLAIPĖDOS PILIS

Praėjo 715 metų nuo oficialaus Klaipėdos miesto įkūrimo. 1254 m. Kuršo vyskupas ir Livonijos magistras prie statomos ar jau pastatytos mūrinės Klaipėdos pilies išskyrė didelį žemės plotą miestui ir suteikė jam Liubeko teises. Tačiau dėl nuolatinių karių ir sunaikinimų Klaipėdos įkūrimą teko kartoti dar kelis kartus. Tikrųjų miestų Klaipėda pamažu virto tik XV a. pabaigoje — XVI a., kai čia išaugo gyventojų skaičius, suklestėjo amatai ir prekyba. Tačiau iki pat XVIII a. ji buvo pirmiausia tvirtovė. Net XVIII a. pradžioje pilies igula ir jos šeimū nariai buvo beveik pusė Klaipėdos gyventojų.

Taigi apie 500 metų Klaipėdos pilis buvo svarbiausias miesto pastatas. Tačiau jos istorija tebėra labai maža žinoma. Mat, jau XIX a. pilies griuvėsiai buvo visiškai nugriauti, žemės paviršiuje nebeliko jokių mūrų. Duomenų apie pilį reikėjo ieškoti Klaipėdos, Karaliaučiaus, Berlyno ir kituose archyvuose. Be to, pilį pastatė Livonijos ordinas — kalavijuočiai ir Kuršo vyskupas, o vėliau joje šeiminkavo kryžiuočiai ir Prūsijos valdovai. Todėl Livonijos pilių istorikai Klaipėdą palikdavo nuobalyje kaip kryžiuočių pilį, o kryžiuočių pilių istorijos ir architektūros tyrinėtojai jos neliesdavo kaip kalavijuočių pilies... Ja tik šiek tiek domėjosi istorikai J. Sembritzkis, E. Žurkalovskis, A. Semarau ir kt. Todėl šiandien daugelis šios pilies istorijos klausimų tebėra ginčytini.

Vienas iš tokių ginčijamų klausimų yra seniausios pilies Klaipėdoje statybos data. Spaudoje yra pasirodę spėliojimų ir net drąsių teiginių, kad čia nuo seno buvusi vietinių gyventojų pilis, esą ji čia stovėjusi jau nuo mūsų eros pradžios, esą pilies vietoje rasta romėniškų plytų ir kitų to laikotarpio radinių. Tačiau žinios apie „romėnišką plytą“ Klaipėdoje labai abejotinos. Jų iš viso nerasta baltų genčių gyventojų teritorijoje.

Baltijos pajūris ties Klaipėda iš tikrųjų nuo mūsų eros pradžios buvo gausiai apgyventas. Čia išliko daug to laikotarpio senkapių ir piliakalnių. Tačiau Klaipėdos apylinkių, Purnalių, Ekytės, Laistų, Zardės piliakal-

niai yra ne Klaipėdos apsaugai pastatytos pily, o įvairių laikotarpių ten buvusių gyvenviečių pily.

Teiginy, kad XIII a. viduryje Klaipėdoje jau stovėjusi lietuvių mūrinė aptvarinio-gardinio tipo pilis su atskiru priekiniu bokštu, taip pat neturi reikalingo pagrindo. Joks šaltinis tokių pilies nemini, niekas jos liekanų iki šiol nerado. Pagaliau nesuprantama, ko dėl 1252 m. kalavijuočiai, radę ir užėmę tokią pilį, jos neatstatė, o statėsi Klaipėdoje sau medinę pilį.

Rašytiniai šaltiniai nemini ir medinės kuršių ar žemaičių pilies prie Danės-Akmenos žiočių. Ir tokios pilies liekanų niekas nerado. Artimiausia kuršių pilis buvo už kelių kilometrų į šiaurės rytus nuo vokiečių statomos. Ji stovėjo ankštame kairiajame Danės krante, dabartinio Šiaulių kaimo teritorijoje, ir XIII a. dokumentuose vadinama Pois vardu.

Prie marių ties Danės žiotimis, matyti, buvo tik nedidelis žvejų kaimelis, kurio vardas Klaipėda šimtmečius išsilaikė šalia vokiečių pirmojo Memelburgo arba Memel, kilusio iš iškraipyto Nemuno vardo.

Vokiečių riteriai pirmąją savo pilį čia pastatė 1252 m. Darbai prasidėjo vasarą ir užsitęsė iki vėlyvo rudens. Statybai vadovavo su kariuomene ir darbininkais atvykę Kuršo vyskupas Heinrichas ir Livonijos ordino magistras Eberhardas von Seyne. Tik šią — 1252 m. datą mini išlikę aktai ir kronikos. Joks XIII a. dokumentas iki 1252 m. nemini Klaipėdos-Memelburgo, nemini nei pilies, nei mūrų ar statybos darbų šioje vietoje.

Iš išlikusių dokumentų sužinojome, kad 1252 m. kelis mėnesius Klaipėdoje buvo pastatyta medinė pilis. Ji stovėjo marių pakrantėje, buvo aprūpinta maistu ir igula. Daugiau nieko apie ją nežinome. Neaiškus nei jos dydis, nei tikslūs jos stovėjimo vieta.

(Bus daugiau)

LIETUVOS PAVERGIMO DOKUMENTAI

Surinko ir redagavo teisininkas Jonas Talalas

(Tęsinys)

Teisinių prievartavimas

ISRASAS IS:

„Lietuvos Aidas“, 1940 m. liepos mėn. 14 d. Nr. 334, psl. 5.

„DARBO ŽMONES GALES PASAKYTI TEISME AŠ RADAU TEISYBĘ“

400 teisinių už Darbo Lietuvos S-gos platformą Ar yra Lietuvoje tokia darbo sritis ar šaka, į kurią buvusieji tautos vairuotojai būtų bent kiek teisingumog įdėję?

Šitoks klausimas atsiranda klausant paprastų darbininkų nusiskundimus, baigiant žilagalvių darbo inteligentų nusiskundimais, kurie yra baigę aukštuosius mokslus ir išėję plačią gyvenimo mokyklą. Ir visur girdimas vienas atsakymas: ne! Smetoninė santvarka buvo tokia, kuri neį vieną darbą nežūrėjo teisingumo akimis. Visos darbo sritys buvo stumiamos į kažkokius šunkelius.

Tai dar kartą patvirtina visų Lietuvos teisinių susirinkimas, kuris įvyko vakar, Kauno Apygardos Teismo rūmuose. Salė buvo perpildyta. Susirinkime dalyvavo arti 400 teismo srities darbuotojų: teismo įstaigų, prokuratūrų, advokatų, privatinų gynėjų ir k. teisinių.

Šis susirinkimas įvyko priešrinkimine proga. Salė, kurioje įvyko susirinkimas, matėse raudona vėliava, Stalino, Paleckio paveikslai, užrašai bei šūktai „Lai gyvuoja kovotojai už liaudies teises!“ „Nė vieno balso liaudies priešams!“, „Balsuojam už liaudies seimą“ etc.

Gausų susirinkimą atidarė Vyr. Trib. pirm. L. Cipijauskas, pabrėždamas, kad šis teisinių susirinkimas įvyksta reikalinga proga, aptarti Liaudies Seimo rinkimų klausimus. Svarbu išrinkti į Seimą tinkamus žmones, kurie sukurtų laimingą ateitį, bendradarbiaujant su draugiška kaimyne Sovietų Sąjunga.

Adv. Bulota savo kalboje pareiškė, kad teisinių darbas buvo įvedamas kreivais keliais. Tautininkų ir Smetonos išleista eilė įstatymų, kurie trukdė teisinių darbą. Dažnai teisė tvarkė ne teisinių, o tie, kurie mokėjo prieiti prie viešpatuojančių šeiminių. Žiūrėk, kas su jais sugebėdavo kortomis palosti, tas jau turi aukštą vietą...

Teisės tvarkymo darbe daug klaidų, daug spagų. Jūs tai žinot. Užtenka prisiminti valst. saugumo įstatymą, pagal kurį galima kiekvieną nekaltą žmogų nuteisti.

Esant įvairių trūkumų teisinių gyvenimas buvo sunku. Minėta valdžia reikalavo tokio „teisingumo“, kad būtų greit bylos sprendžiamos, viename posėdy po keliasdešimt ir tuojau sprendimai skelbiami.

Dabar ty stabdžių teisės darbe nėra. Tad reikia su dviguba energija dirbti, apleistą darbą tobulinti, kad kiekvienas darbo žmogus galėtų pasakyti: „Teisme aš radau teisybę“.

O eikime į tą darbą, pirmiausia, pareikšdami pasitikėjimą Liaudies Seimui, balsuodami už Darbo Lietuvos kandidatus, darbo žmonių gynėjus.

Teis. Butkys prisiminė užvakar įvykusią milžinišką džiaugsmo manifestaciją, kurioje matėsi šūktis: „Tegyvuoją valstiečių, karių ir darbo inteligentijos vienybė!“

Teisininkai, toji svarbi darbo inteligentija, prie tos, daug žadančios vienybės turi prisidėti. Reikia džiaugtis, kad kuriamas naujas, gražesnis, laimingesnis gyvenimas. Ta proga teisinių šeima susirinko išreikšti pasitenkinimą.

Vieningai visam susirinkimui pritariant teis. Butkys sveikino draugišką mūsų interesų gynėją Sovietų Sąjungą, Liaudies vyriausybę, Liaudies Seimą ir k.

— Kai despotas (savaivališkas valdytojas, nepaisantis kitos valios ar reikalų) valdo kraštą, jam atrodo, kad tas valdymas bus amžinas, — kalbėjo teis. Petraškevičius. — Tas valdymas buvo žiaurus, iri savo „amžinumo“ nesulaukęs žlugo kaip ir kt. puikiai prisimenamos despotijos: Rusijos caro, Vokietijos Vilhelmo.

Visame pasaulyje despotijos išnyks. Viso pasaulio žmonės eina prie laisvės, lygybės, brolybės. Kitai negali būti. Kiekvienas žmogus reikalauja priklausančių teisių. Kiekvienam sveikai galvojančiam žmogui aišku, kad despotija, smetoniskai tarant, autarkija, neilgai išsilaikys.

(Bus daugiau)

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITES NAUJIENOSE

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — Thursday, October 13, 1977

Cold war.

It was bad enough we had to fight the British for our freedom. But on top of that, we had to fight the weather, too.

Because winter at Valley Forge meant snow, ice, and freezing temperatures. All serious enemies to a makeshift army without proper clothing, hot nearly enough food, and short on ammunition.

It was an army long on courage, but short on money.

And then the money came. Some \$27,000,000 from the pockets of new Americans.

That's how people took stock

Take stock in America.

200 years at the same location.

in America back then, and you know how it turned out.

Nowadays, people are still helping America stay strong and self-sufficient. And they're helping themselves to safe, dependable savings. By taking stock in America with the Payroll Savings Plan.

Buy United States Savings Bonds.

They won't leave you out in the cold.

Now E Bonds pay 6% interest when held to maturity of 5 years (4 1/2% the first year). Lose, stolen or damaged Bonds can be replaced if records are provided. When needed, Bonds can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

ST. PETERSBURG, FLA.

BALFO piknikas

Vasaros karščiama atslūgus ir sugrįžus daugeliui iš „šaltųjų“ kraštų St. Peterburgo visuomeninis gyvenimas pradeda atgyti.

Trečiadienį, spalio 5 d. gražiamajame Seminolo parke įvyko pirmas rudens sezoną St. Peterburgo BALFO skrybių piknikas. Svečių susirinko gana daug, daug buvo sūnėta ir auksu.

BALFO St. Peterburgo skrybių pirmininkas p. Jonas Valauskas pasveikinęs savo įžanginėje kalboje svečius, pakvietė vėjais reikalui triti žodį tikrą grįžusių iš „šaltųjų“ kraštų prelatą J. Balkūną. Gerbiamas prelatas padaręs trumpą įžangą, pasakė savo parašytą ir BALFui skirtą malda.

BALFO malda

Tikiu į Visagali Dievą, tiesos ir meilės davėją. Tikiu į pasaulio kūrėją. Lietuvos globėją ir palaikytoją. Tikiu į savo Tautos paskirtį ir kelią, kuris veda į tėvynės laisvę ir gerį. Tikiu į lietuvių viltis susiklausti, sugyventi ir bendrai dirbti. Tikiu į lietuvių meilę ir pagarbą vienas kitam. Tikiu į vieningą ir galtingą darbą brolių lietuvių sušelpi, paguosti, pavalgydinti, pagirdinti, apvilkti, į namus priimti, ligoje aplankyti, iš tremties gelbėti ir iš kalėjimo išpirti. Tad su šv. Prancišium šaukiu į Tave Dieve: „Leisk, kad ne tik geisčiau būti guodžiamas, kiek pats kitus guosčiau; Ne tiek suprasčiau, kiek pats suprasčiau, Ne tiek mylimas, kiek

pats kitus mylėčiau; Nes duoda mi, gauname; Save užmiršdami, save randame; Atleisdami laimi me atleidimą; Mirdami gimstame amžinajam gyvenimui“.

Viską, Dieve, pavedu Tavo globali, kad Tavo laiminama Lietuva, vėl išlaisvintu, kad Tavo padedama Tauta pražydytų, laisvės, brolybės ir lygybės gyvenimu.

Pirmininkas p. Valauskas ištaręs padėkos žodį, pakvietė visus prie valgių, ir, pasistiprinus prie linksmos muzikos jausmus sužadinti.

Kas būtų iš pikniko, jei nebūtų muzikos. Muzika yra tokia kalba kuri nežino pykčio nė blogų išsireikimų. Muzika yra sie los skaisčių, kuri nuplauna amžius nešamas kasdienybės dulkes.

Tad, kas turėjo sveikatės ir gero noro galėjo ir pokutę bei valcuką prie linksmos lietuviškos muzikos apsukti.

Piknikas laikėsi pirmininko p. J. Valausko padėkos kalba. Ypatingas ačiū atiteko p. Anice tai Miliauskienai, ponams Baku čiams, p. Kindurienei, p. Liutikienai, p. Idai Valauskieni, p. A. Navickienei, p. Adienei, Bacevicienei, p. Acienei, p. Onai Galvydienei už loterijos pravedimą ir visiems už fantų dovanas. Didis ačiū ponų Vaičaičių šeimai už 30 dolerių auką.

Didi padėka buvo išreikšta už muziką p. J. Kairiui ir p. J. Aleš čikiui. Baigdamas kalbą p. pirmininkas pakvietė visus vėl į kitą pikniką, kuris turės įvykti s. m. Lapkričio 9 dieną. J. Krs.

RIMANTAS STRIPINIS

GARSAS, ULTRAGARSAS IR POVANDENINIS KARAS

(Tęsinys)

Prasidėjus vasarai, vienoje va karinės JAV pakrantės ilankoje, kaip tvirtina biologai, susibūra šimtai milijonų žuvų-būgnininkių, skleidžiančių garsius dažnu mo triukšmą, panašų į nedidelio būgno mušimą. Šie „triukšmą-dariai“ karo, metais vertę, ne kais: visa įlankos hidroakustikų darba. Nakties metu, kada sunku vizualiai stebėti jūros paviršių, šių „būgnininkių“ orkestro priedangėje priežas galėjo netrukdomai vykdyti diversines operacijas.

Panašus pokštas buvo iškrestas prie Zondo salų stovėjusiems JAV kriniams laivams. Vėlai va kare hidroakustikai jūroje išgirdo tai silpnėjančių, tai stiprėjančių automobilių signalų „koncert“. Laivų ekipažai visą naktį išbuvo pasirėngę atremti nežinomo priesko laivų ataką. Visas išaiškėjo tik rytui išaušus. Kai oro žvalgybos lėktuvai, apskraidę didelius vandens plotus, neaptiko nė vieno karinio laivo. Pasirodė, kad „automobilistai“

buvo nedidelės žuvytės — teraponai.

Juros gyventojų „koncertai“ nemažai „sugadino kraują“ ir amerikiečių minininkams. Karo metu amerikiečiai daugelyje vietų išdėstė akustines povandenines minas, kurios sprogdavo nuo artai praplaukiančio laivo sraikto sukliamomo triukšmo.

Netikėtai, be jokios aiškos priežasties, ėmė viena po kitos sprogtinė akustinės minos. Vėl ilgai laužė galvas kariniai specialistai, ieškojo minų konstrukcijos defektų, kol nebuvo sugauta „su daktiniais įrodymais“ žuvis-rupūžė. Vos tik kokia žuvis „kvarktelėdavo“, akustinė mina su trenksmu keldavo į padangę didelį vandens stulpą.

Nežiūrint viso to, jūros gyvūnų keliamą triukšmą anglijie amerikiečių mokslininkai ėmė nuosekliau tirti tik pačioje karo pabaigoje, nors Japonija toje srityje jau buvo toli pažengusi.

Bronius Murinas

Kanados kalvos (Akvarelė)

JONAS TRINKUNAS

BALTAI CENTRINĖJE EUROPOJE

Kur gyvena baltai senovėje, nelengva pasakyti. Pastarųjų metų atradimai pateikia naujų duomenų apie baltų protėvynę. Rytinių baltų gyvenamos vietos (Volgos ir Dnepro aukštupiai)

Vokiečių karo specialistai povandeniniam laivynui skyrė didelį dėmesį, todėl nepaprastai greitais tempais būdavo papildomi padaryti nuostoliai. Tai akivaizdžiai rodo skaičiai. Karo metu vokiečiai pastatė 1118 povandeninių laivų, iš kurių buvo paskandinta 817. Dėl povandeninių laivų atakų Italija neteko 86, Japonija 127, JAV ir Anglija 128 povandeninių laivų. Sekmingai buvo torpeduoti 1362 Anglijos ir 1043 Japonijos transportiniai laivai. Be to, Anglijai, JAV ir Japonijai torpedos sunaikino 129 didelių karininių laivus. Buvo nuskandinta 9 lėktuvnešiai, 11 eskortinių lėktuvnešių, 25 kreiseriai, 82 eskadriniai minininkai.

Tai rodo, kad povandeninis laivynas buvo ir tebėra grėsminga jūrų laivyno kovinė jėga. Dėl to nenuostabu, kad ir šiuo metu povandeninių laivų statybai, jų apginklavimo technikai, tobulinti skiriamas didelis dėmesys.

IŠ M&G.

dabar jau niekam nekelia abejonių. Daug sunkesnis klausimas — vakarinių ir pietinių baltų senoji istorija. Jų žemės šliejosi prie Centrinės Europos, kurios istorija yra nepaprastai marga. Tautų kraustymasis, kultūros kaita paliko daug neišaiškintų praeties klausimų. Turime įvairių archeologinių radinių, senų valstybių ir tautų pavadinimų, tačiau kokioms etninėms grupėms jie priskirtini, mažai ką galima pasakyti.

J. Basanavičius, J. Šliupas ir kiti aušrininkai drąsiai kalbėjo apie lietuvių, trakų ir kitų pietų Europos tautų giminybę, remdamiesi menkais ir dažnai klaidingais argumentais. Dabar tai laikoma romantiku svajonėmis. O štai neseniai italų kalbininkas V. Pizanis štraipsnį „Roma ir baltai“, išspausdintą mityje „Baltistikos“ ketvirtame numeryje, (1968 m.) pradeda nuo Mykolo Lietuvio samprotavimų apie lietuvių lotynišką kilmę, nuo lietuviškų ir lotyniškų žodžių panašumų.

V. Pizanis pripažįsta, kad tai svarbus, bet ir sunkus klausimas. Savo straipsnyje jis duoda tik tyrinėjimo programą, keliantį minčių ir pavyzdžių.

Vieni iš paskutiniųjų baltistikų lotyniškų bendrumų priklaus

so laikotarpiui nuo II tūkst. pr. m. e. vidurio iki I tūkst. pr. m. e. vidurio. Kalbų santykiai šiuo atveju buvo susiję su vadinamu „gintaro keliu“. Ar tai buvo tiesioginiai lotynų ir baltų ryšiai, ar per tarpininkus, autorius negali pasakyti. Europos pietuose randamas gintaras yra tikrai baltiškasis. Lotyniškasis baltiškasis aukso pavadinimas kilęs iš bendro šaltinio, manoma, kad iš sabinių „ausom“.

Idomu tai, kad baltų ir lotynų bendrumas nagrinėjamas ne tik kalbos, bet ir kultūros, ypač religijos, atžvilgiu. V. Pizanis yra tyrinėjęs ir senąjį baltų tikėjimą. Jo nuomone, paleoeuropinės istorijos laikais, iki II tūkst. m. e. pr. m. e., buvusi bendrinė kalba ir kultūra, kuri esminiai bruožai geriausiai išsilaikė romany, keitė, senovės Indijos ir baltų kultūrose. Šios kultūros yra indeuropiečių teritorijos pakraščiuose, kur geriausiai išsilaikė archaizmai. Būdingas buvo visuomenės pasiskirstymas į tris luomus: dirbančiųjų, karių ir šventikų. Šventikams taip pat būdingas pasiskirstymas, specializacija. Ypač įdomūs baltų pavyzdžiai: tai vaškony, žvaigždony, lektony ir t. t. Lo tynai turėjo panašius žynius, vadinamus augurais. Augurai,

kaip ir lektony, užsilpavo ant kalvos, paslėmę šventą lazdą (lot. lituus, liet. krivulė). Stebėdavo paukščių skrydį, sprendė apie skrydžio prasmę. Lotynai, keti ir baltai turėjo savo šventikų hierarchiją. Čia pavyzdžiui imama prūsų Romuva ir vyriausias žynys krivių krivaitis. Panašiai buvo skirstomi ir keltų druidai — žyniai.

Baltų kalbą ir kultūrą (religiją) galima lyginti su protosanskrito epochos kalba ir kultūra. Baltai išsaugojo daug seniausių klasikos indeuropiečių kalbos ir kultūros bruožų. Dar 1946 m. italų kalbininkas G. Alesio paskelbė straipsnį, kuriame lygino baltiskus, rytų ir pietryčių Europos vietovardžius ir vandenvardžius. Autorius stebėjosi atitikimų gausumu.

Idomiausias šia prasme yra Cekoslovakijos mokslininko K. Turnvaldo straipsnis „Baltai prie šistorinėje centrinėje Europoje“.

K. Turnvaldas jau seniai tiri centrinės Europos tautų etnogenę. Jo nuomone, antikiniuose šaltiniuose, ypač Klaudijaus Ptolomėjaus raštuose, minimi geografiniai ir etnografiniai vardai iš teritorijos tarp šiaurės Adrijos pakrantės ir Baltijos jūros, priskirtini baltams. Jų neįmanoma paaiškinti kitų gyvų ar mirusių kalbų duomenimis. K. Turnvaldas tokią nuomonę buvo pareiškęs jau 1950 m. Tačiau kiti mokslininkai pasiūlė jai tai skeptiškai. 1953 m. kalbininkas Pokornis pripažino, kad dauguma minėtų vardu baltiški. Kitas žymus kalbininkas

Krahe 1955 m. atsisakė savo ankstesnės nuomonės, kad tos teritorijos vardai — ilyriški. Dabar jis laikosi neutralios nuomonės, kad tai bendrieji seniausieji europiniai vardai. K. Turnvaldas, tačiau laikosi savo nuomonės ir kaupia vis daugiau įrodymų.

Vandenvardžiai yra seniausia ir seniausia geografinių vardų dalis. Nuo jų ir pradeda K. Turnvaldas. Su baltiška „ūdra“ susijęs Oderis, Adrija (pietinis „gintaro kelio“ kraštas), pietų Bohemijos Vydra. Lenkijos upė Varta vargavo nuo baltiško „vartyti“. Pati upė tikrai labai rangyta. Daug vardu su „upa“, „apa“ (baltiška „upė“) aukštutinėje Silezijoje, šiaurės vakarų Bohemijoje ir Lužitijoje: Opava (Opahwa), Upice, Oppach. Jo nuomone, baltiškos kilmės yra tokių žinomų upių vardai, kaip Neisse (Nisa), Vidurio Vokietijos Saale, Panonijos Zala ir t. t. Daug baltiškių hidronimų autorius randa ir Dunojaus upėje.

Senieji miestų vardai taip pat baltiškos kilmės. Ptolomėjus mini Kalisija — tai dabartinis Lenkijos Kalis. Tam pačiam būriui priklauso rusų — galindų Kaluga. Ptolomėjus dar mini Kaligiją ir Askaukalį. Visi jie sietini su baltišku „kalviu“ ir „auksakaliu“. Su lietuvišku „gedėti“ sietini pavadinimai Gdanskas, Gdynė, Gdovas, Cekijoje — Żala, Żalany, Żelanky.

Ypač daug senų baltiškių vietovardžių sietinių su žodžiu „brandus“. Jų rasti galima Saksonijoje

(Nukelta į 5 psl.)

Jau kuris laikas atspausdinti ir galima gauti knygų rinkoje CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Abrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina \$10. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiuojančių lietuvių, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, ištęsti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiksmingų žmonių bibliotekos. Duoti dokumentai katalikų, socialistų, liaisvamsniškų ir kitų organizacijų atlikti darbai, ištęstos mokyklos, skaitėjos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašom parašyti čekį arba Money Order.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIOS

vardu ir pasigsti:

1735 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atleka didelius darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3070

Išlaigos pietuose kemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI H. TAMAŠAUSKO LIETUVIŠKĄJĮ PAMARĮ

336 puslapiais su žemėlapiu ir paveikslais aprašo Pamarį, senus jo gyventojus ir gamtą, 1,200 lietuviškų vietovardžių sąrašas. Knygos kaina \$6.00, minkšti viršeliai.

Persituntimui paštu reikia pridėti dar 50 centų.

NAUJIENOS

1735 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI NEPAVASTAI ĮDOMIUS GYDYTOJO, VISUOMENES VEIKĖJO IR RAŠYTOJO ATSIMINIMUS

Dr. A. J. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečiančius 1908 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunus dienas ir susirūpinimą. \$8.00

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00. Minkštai viršeliais tik \$2.00.

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURŲ ŽMONĖS. Kelionės po Europą įspūdiškai. Dabar tik \$2.00.

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėdami 50c persituntimo išlaidoms.

NAUJIENOS

1735 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI:

1. J. Augustaičio ANTANAS SMETONA ir jo veikla. 156 psl. minkšti viršeliai\$2.50
2. J. Augustaičio V. VARDYS IR SOVA APIE RAŠTIKIO ATSIMINIMUS, 36 psl., minkšti viršeliai\$1.50
3. Vincas Žemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI, 104 psl., su žemėlapiu, minkšti viršeliai\$2.00
4. Vincas Žemaitis, PAVELUOTAS LIETUVOS KRIKSTAS, minkšti viršeliai, 52 psl.\$1.00

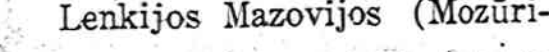
NAUJIENOS

1735 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

LAST YEAR 2,850 SCHOOL-AGE CHILDREN BETWEEN THE AGES OF 5 AND 14 WERE KILLED BY MOTOR VEHICLES IN THE U.S. CHARLES M. HAYES, PRESIDENT OF THE CHICAGO MOTOR CLUB, ASKS DRIVERS TO BE ESPECIALLY ALERT FOR CHILDREN NOW THAT SCHOOL IS IN SESSION

 Help Keep
Our Economy
Strong
BUY U. S. SAVINGS BONDS

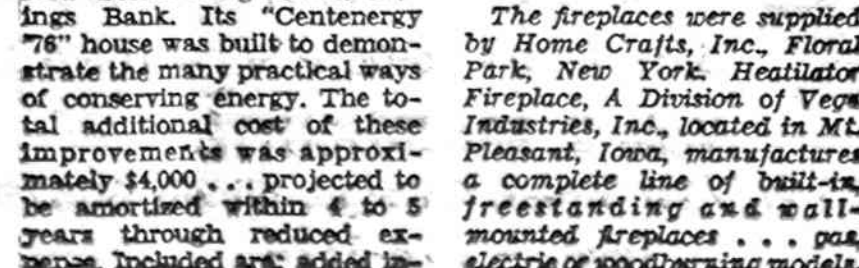
jos) vardas, autoriaus nuomone, sako, kad jos gyvenfojai buvo maži, mazieji. O romēnu laikais minimas "Lugi Diduni" vardas rodo, kad ten didžiūnai gyveno. K. Turnvaldas dar daugiau senuose šaltiniuose minimų tautų priskiria baltams; o ne trakams ar keltams, kaip tai buvo daroma.

K. Turnvaldas skiria tokias baltų šakas: pirma — aščiai, kuršiai, latviai, sėliai, žiemgaliai ir kt.; antra — Tšcinieco kultūros grupė — lietuviai, jotvingiai, možurai ir bastarniai; trečia — Lužitijos kultūros grupė — prūsai, galindai, sudetai, lupiai, baltainiai ir kt.; ketvirta šaka — Dunojaus baltai — raitai, norikiai, panoniai, — jie atstovavo Halštato kultūrai. Su baltiška kultūra buvo susijusi šiaurės Adrijos venetų kultūra.

Kalbininkų nuomone, atskiros baltų kalbos, kurios randamos

viduramžiais jau nedideles le-

Laidetunus diabolus: Daurid; *Gaidas* in Gerald; *Reid*.

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTŲ TITOMOBILIAMS PASTATYTI

100

100

3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1211

— NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL — Thursday, October 13, 1977

